

Sygn. akt: III AUa 1318/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Lucyna Guderska

Protokolant: sekr. sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013 r. w Łodzi

sprawy **M. O.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 3 lipca 2012 r., sygn. akt: VI U 374/12;

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. na rzecz M. O. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 1318/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 lutego 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił M. O. prawa do emerytury podnosząc, że ubezpieczony nie wykazał 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji M. O. odwołał się do Sądu Okręgowego w Płocku wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do spornego świadczenia oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) S.A. w P. (następcy prawnym (...) S.A. w P.) na stanowiskach starszego konstruktora, samodzielnego konstruktora, kierownika (...)

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 3 lipca 2012 roku Sąd Okręgowy w Płocku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. O. prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 2012 roku oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującego kwotę 60,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na tle następującego stanu faktycznego:

M. O., urodzony w dniu (...), w 1975 roku ukończył wyższe studia zawodowe na Politechnice (...) - Filii P. w zakresie mechaniki, o specjalności maszyny i urządzenia rolnicze, uzyskując tytuł inżyniera mechanika.

W okresie od 5 marca 1982 roku do 30 listopada 1998 roku był zatrudniony w (...) S. A. w P. (następcy prawnym (...) S.A. w P.), od 1 grudnia 1998 roku do 31 maja 2012 roku u następcy prawnego (...) S. A.- w Zakładzie (...) S. A. w P.. Do dnia 1 stycznia 1999 roku odwołujący zajmował stanowiska:

- od 5 marca 1982 roku do 31 maja 1985 roku: starszego-konstruktora,
- od 1 czerwca 1985 roku do 30 listopada 1990 roku: samodzielnego konstruktora,
- od 1 grudnia 1990 roku do 31 grudnia 1994 roku: kierownika (...),
- od 1 stycznia 1995 roku do 31 marca 2002 roku: kierownika (...).

Zajmując stanowisko starszego konstruktora odwołujący wykonywał pracę polegającą na opracowywaniu przyrządów, narzędzi niezbędnych do produkcji wyrobów produkowanych w zakładzie pracy. W tym czasie zakład podlegał pod przemysł chemiczny, był jednym z oddziałów (...). Odwołujący zajmował się projektowaniem narzędzi i oprzyrządowania służących do obróbki mechanicznej, cieplnej i cieplno- chemicznej typu tłoczni, wykrojniki, noże tokarskie. W związku z tym sporządzał dokumentację i szkice, na podstawie, których można było je wykonać. Rysował dany przyrząd oraz dobierał materiały do ich wytworzenia. Po opracowaniu projektu sprawował nadzór nad wykonywaniem narzędzi, nadzór nad próbami z ich udziałem, wykonywał czynności związane z wdrożeniem ich do produkcji oraz sprawował nadzór już nad samą produkcją i funkcjonowaniem urządzeń. Wymienione narzędzia produkował (...), w której byli zatrudnieni ślusarze, szlifierze, tokarz i frezer. Obróbka cieplna odbywała się na innym wydziale. Tożsame czynności odwołujący wykonywał jako samodzielny konstruktor. Zmiana rodzaju stanowiska wiązała się z przeszerogowaniem w przyjętym u pracodawcy systemie wynagradzania. Stanowisko odwołującego w tym czasie miało samodzielny charakter, nie podlegali mu żadeni pracownicy.

W okresie zajmowania przez odwołującego stanowiska kierownika (...) jego praca polegała na nadzorze produkcji i ostrzenia narzędzi, prowadzeniu gospodarki materiałami narzędziowymi, uruchamianiu narzędzi i przyrządów do produkcji, prowadzeniu prób, a następnie wdrażaniu do produkcji. Odwołującemu podlegali ślusarze, szlifierze, tokarze, frezerzy, spawacze, wiertacze.

Jako kierownik (...)M. O. zajmował się nadzorem nad produkcją wyrobów finalnych i wyrobów do dalszej produkcji aparatury chemicznej. Podlegała mu w tym czasie 70-osobowa załoga pracownicza, w skład, której wchodził szlifierz, hartownik, spawacz, ślusarz, tokarz frezer i suwnicowy. Wykonywał prace analogiczne do tych, którymi zajmował się jego poprzednik na tym stanowisku K. M.. Na podstawie świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, stwierdzającego wykonywanie przez K. M. pracy w warunkach szczególnych na stanowisku kierownika wydziału, ZUS decyzją z dnia 19 września 2011 roku, znak (...) przyznał wnioskodawcy prawo do wcześniejszej emerytury.

W czasie zajmowania stanowiska kierownika przez odwołującego w kierowanych przez niego wydziałach byli zatrudnieni pracownicy pomocniczy, którzy zajmowali się rozliczaniem pracowników wydziału z przepracowanego czasu pracy, prowadzili prace związane z administracją na wydziale. Odwołujący w związku z powyższym nie wykonywał tego rodzaju czynności.

Pracę na każdym z wymienionych stanowisk odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wymagała ona od niego szczególnej koncentracji, narażała odwołującego na przebywanie w warunkach szkodliwych, hałasie, zapyleniu i wysokiej temperaturze. Początkowo odwołujący otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, w późniejszym okresie zatrudnienia dodatek ten wliczano do płacy zasadniczej.

Na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący posiada 28 lat, 3 miesiące i 23 dni stażu pracy w warunkach szczególnych, nie jest członkiem OFE. Z dniem 31 maja 2012 roku ustalił stosunek pracy z Zakładem (...) S. A. w P..

Wnioskiem z dnia 23 stycznia 2012 roku M. O. domagał się przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Decyzją z dnia 23 lutego 2012 roku znak (...) ZUS odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury ponieważ nie udowodnił 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych oraz nie ukończył przepisanego wieku i nie rozwiązał stosunku pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd pierwszej instancji, powołując się na art. 32 oraz 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznał odwołanie M. O. za zasadne. Sąd Okręgowy uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na stwierdzenie, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) S.A. w P., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, świadczył pracę w szczególnych warunkach polegającą na dozorze inżynieryjno-technicznym na oddziałach, w których pracownicy wykonywali pracę w warunkach szczególnych. Sąd podkreślił, że na każdym z zajmowanych stanowisk w spornym okresie czasu wnioskodawca wykonywał w zasadzie tożsame czynności polegające na projektowaniu, a przede wszystkim na wdrażaniu do produkcji, testowaniu i nadzorze funkcjonowania narzędzi i urządzeń niezbędnych zakładowi pracy w prowadzeniu procesów technologicznych. Ponościł on odpowiedzialność za każdy etap swojej pracy od fazy projektu do fazy dopuszczenia urządzenia do eksploatacji. Rodzaj podejmowanych czynności predestynował ubezpieczonego do bycia gwarantem zdrowia i życia innych osób, które na co dzień operowały lub znajdowały się w bezpośredniej styczności zaprojektowanych i wytworzonych pod jego nadzorem narzędzi i urządzeń. W ocenie Sądu Okręgowego z racji tego rodzaju obowiązku o charakterze gwarancyjnym bez znaczenia dla rozstrzyganej sprawy jest fakt, że w okresie zajmowania stanowiska konstruktora M. O. nie był bezpośrednim przełożonym dla współpracujących z nim osób.

Z tych względów Sąd pierwszej instancji, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od 1 czerwca 2012 roku, to jest od dnia następującego po dniu, w którym odwołujący spełnił ostatnią z przesłanek przyznania prawa do świadczenia, to jest rozwiązał stosunek pracy.

Powyższy wyrok zaskarżył organ rentowy w całości, zarzucając mu:

naruszenie prawa materialnego, poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 32 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS oraz pkt 24 działu XIV wykazu A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez przyjęcie, że praca wykonywana na stanowisku starszego konstruktora i samodzielnego konstruktora stanowi pracę w szczególnych warunkach,

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez odmowę przyznania wnioskodawcy emerytury wcześniejszej przewidzianej dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że zakres działań i obowiązków wnioskodawcy na stanowisku konstruktora (starszego i samodzielnego) jest znacznie i niezasadnie rozszerzony w stosunku do rzeczywistego i gdyby faktycznie konstruktor nadzorował pracę pracowników (...), to brak byłoby podstaw do zaliczenia wnioskodawcy okresu od 1 grudnia 1990 roku do 31 grudnia 1994 roku, kiedy to był on zatrudniony w charakterze kierownika tego Wydziału. Zaliczenie wnioskodawcy obu tych okresów jest nieuzasadnione, gdyż albo konstruktor innego wydziału nadzorował, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace nie podlegających sobie pracowników albo kierownik (...)

nadzorował prace podlegających sobie pracowników, a z konstruktorem ewentualnie uzgadniał szczegóły projektu. W ocenie skarżącego organizacja pracy w (...), a następnie w (...) S.A. i PKN (...), przedmiot działalności poszczególnych wydziałów, hierarchiczność i znaczne podporządkowanie pracowników świadczą o tym, że nadzór nad produkcją wykonywaną w poszczególnych wydziałach sprawuje ich kierownik, a nie konstruktor, któremu pracownicy wykonawczy nie podlegają. Organ rentowy zwrócił uwagę na fakt, że wnioskodawca nie przedstawił zakresu czynności na stanowisku konstruktora, a tym samym nie można precyzyjnie ustalić, jakie czynności wówczas wykonywał. Jednak biorąc pod uwagę nazwę stanowiska i wskazane czynności przyjąć należy, że czynności polegające na projektowaniu, zajmowały co najmniej 4 godziny dziennie, a tym samym wnioskodawca nie mógł stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać bezpośredniego nadzoru i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Nie zaliczenie pracy na stanowisku konstruktora do pracy w warunkach szczególnych powoduje, że wnioskodawca nie spełnia ustawowego wymogu 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie odnosi skutku.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne do rozstrzygnięcia sprawy na etapie postępowania apelacyjnego.

Apelujący w niniejszej sprawie nie sformułował zarzutu naruszenia przepisów postępowania, a wyłącznie zarzut naruszenia prawa materialnego polegający na niewłaściwym zastosowaniu przez Sąd pierwszej instancji przepisów art. 32 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami). Naruszenie prawa przez niewłaściwe jego zastosowanie, to - jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 marca 1999 roku, III KKN 206/98 (OSNC 1999, nr 10, poz. 183) - kwestia prawidłowego odniesienia normy prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego, sprawa właściwego skonfrontowania okoliczności stanu faktycznego z hipotezą odnośnej normy prawnej i poddanie tego stanu ocenie prawnej na podstawie treści tej normy. Skoro zatem w niniejszej sprawie ustalone zostało, że M. O. pracując na stanowiskach starszego konstruktora i samodzielnego konstruktora, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, świadczył pracę w szczególnych warunkach, to Sąd Okręgowy nie popełnił błędu w subsumcji stosując art. 32 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż ustalony stan faktyczny odpowiada hipotezom tych przepisów. Sąd nie popełnia bowiem błędu w subsumcji, jeżeli przyjęte ustalenia faktyczne „podkłada” pod prawidłowo dobrany przepis prawa.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w Łodzi, działając na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 k.p.c.